

[Holger Larsen (Odense A.)]

Det andet Afsnit af Lovforslaget tager Sigte paa at yde Hædersgaver til dem, der under Frihedskampen er blevet Invalider, og til efterladte efter dem, der i denne Kamp satte Livet til. Rigsdagen har tidligere vedtaget at yde Hædersgaver til Danske, som er blevet Invalider ved, eller til efterladte efter dem, der faldt i Kampen for Danmark den 9. April 1940, ligesom der ogsaa er tillagt Hædersgaver til Sømænd og Fiskere eller deres efterladte som Danmarks Paaskønnelse af deres Indsats under Krigen. Det ligger da helt paa Linie med disse tidligere tildelte Hædersgaver at yde Hædersgaver til dem, der blev invaliderede, eller til de efterladte efter dem, der faldt som Medlemmer af Danmarks underjordiske Hær, det eneste Magtmiddel vi havde ved Kapitulationen den 5. Maj. Derudover foreslaas det at yde Hædersgaver til de Personer, der paa Grund af deres Tilknytning til Det kommunistiske Parti blev deporteret til Koncentrationslejre, og som blev Invalider derved, eller til efterladte efter dem, der satte Livet til ved Deportationen. Naar Medlemmer af Det kommunistiske Parti faar denne Særstilling, begrundes det i Bemærkningerne og i den højtærede Ministers Forelæggelsestale med, at Kommunerne var ude for Overgreb fra den danske Stats Side. Jeg vil gerne i Anledning heraf gøre en enkelt Bemærkning. De danske Myndigheder, den danske Regering og den danske Rigsdag, har aldrig selv ønsket at foretage Internering af Personer paa Grund af deres politiske Indstilling. Bag den Internering, der foregik i Juni Maaned 1941, stod den tyske Besættelsesmagt, det var den, der ønskede det Overgreb, der blev foretaget. De danske Myndigheder foretog Interneringen, for at de paagældende kunde blive paa dansk Grund under dansk Bevogtning.

Lovforslagets tredie Afsnit indeholder Bestemmelser om Godtgørelse til Personer, der vel ikke er blevet Invalider, men som paa Grund af Internering har taget Skade paa Legeme og Sjæl. Godtgørelse skal ydes for Lidelse og Tort til en nærmere bestemt Kreds af Personer, der staar omtalt i § 44. Her stilles som Betingelse, at de skal være fyldt 18 Aar. Jeg vilde gerne, om Ministeren kunde give en Begrundelse for, hvorfor man bliver staaende ved det 18de Aar. Der maa være en saglig Begrundelse derfor. Mange unge under 18 Aar deltog jo i Frihedskampen. Den Godtgørelse, som tænkes udbetalt, kan betragtes som Er-

statning for uforskyldt Frihedsberøvelse og vil betyde, at mange af de Danske, som har været udsat for Maaneders, ja, Aars Savn og Lidelser, kan komme paa Rekreation for at vinde Kræfter. Da de Medborgere, der blev deporteret til Tyskland, er haardest sjæleligt medtaget, foreslaas det, at disse ligesom i Tilfælde af uforskyldt Straf faar dobbelt saa store Beløb som de Personer, der var udsat for Frihedsberøvelse her i Landet. Paa den anden Side er det vel rigtigt, at da der blandt de Personer, der arresteredes af Hipo og Gestapo, og som blev holdt fanget her i Landet, er mange, der maatte gennemgaa grov Mishandling og Tortur, vil det være rimeligt, at disse Personer faar Mulighed for at faa den højeste Godtgørelse for Tort og Lidelse som foreslaaet i § 44, Stk. 4.

Forslagets Afsnit 4 tager Sigte paa den Tingsskade, der kan være paaført danske Borgere paa Grund af disses Deltagelse i Frihedskampen eller paa Grund af Overgreb fra Besættelsesmagten, samt Frihedskæmpere, der ved Sabotageaktioner har mistet eller faaet ødelagt forskellige Effekter, eller Skade ved de Gengældelsesaktioner, der er foretaget af Hipo og Gestapo, hvorved mange Huse blev sprængt i Luften, ligesom det ved Ransagning af Lejligheder kunde gaa haardt ud over Effekter. Disse Skader kan efter Forslaget betragtes som Krigsskader, og Erstatning udredes efter Reglerne for Krigsskadesforsikring, men dog saaledes, at der ydes den paagældende Erstatning ogsaa for de Tab, som han ellers selv kunde bære som Følge af Underforsikring eller Selvrisiko ifølge Loven om Krigsforsikring. Altsaa, der skal principielt ydes fuld Erstatning for al Tingsskade, dog med et Par Undtagelser, særlig ved Tab af Gangtøj, personlige Effekter, der er gaaet tabt ved Fængsling og Deportering. For Tab af rede Penge, Smykker o. lign. ydes ingen Erstatning. Jeg tror, det er fornuftigt, at Loven indeholder disse Bestemmelser. Jeg er enig med Forsikringsteknikerne om, at det er forbundet med Bevisvanskeligheder at konstatere Tab af rede Penge og Smykker. Jeg er sikker paa, at Bestemmelsen om Erstatning for disse Ting vilde svage Sjæle, saa Staten kom ud for urimelige Krav om Erstatning paa dette Omraade. Vi kan meget vel forhandle om disse Ting i Udvalget, som Ministeren ønskede, men jeg kan for mit Vedkommende ikke gaa med til Ændringer paa dette Punkt.

Lovforslagets Afsnit 5 tilsigter at hjælpe Personer, der under Besættelsen af